

Előfizetési feltételek:

Belföldre, Jugoszláviába, Lengyelországba és Ausztriába	
Egy évre	50 Ké
Hat óra	25 Ké
Három óra	13 Ké
Magyarország-Franciaország	63 Ké
Egyéb külföldre	75 Ké
Egyes szám ára	1 Ké

TELEFON 98

TELEFON 98

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP

N. v. p. rad. p. a. t. v. Bratislava

újsó 25448/III. a 1925

Felvevő postahivatal: LEVICE

HÍRDETÉSEK:

centiméterenként — fillér.
Nyilttári közlömények garmond soronként — fillér.

Gyakori hirdetések és a veüna összekötötésben levő hirdető iradók aranydíjában részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők
Kéziratok vissza nem adatnak
Alapította: HOLLÓ SÁNDOR

Megjelenik:
MINDEN VASÁRNAP REGGEL
Szerkesztésért felelős: A LAP KIADÓJA

A hirdetések, előfizetések s a reklám-
cikkokat a kiadóhivatalba kérjük utasítani.
A lap kiadója: NYITRAI ÉS TÁRSA

Léva tanácsa a magyar gimnáziumért

A lévai magyar gimnázium ügyében az utóbbi időben különféle hangokat hallottunk. Egyrészt rásúították a lévai magyarságra a bélyeget, hogy nem tett semmit a gimnázium magyar párhuzamos osztályai felállítására érdekében, másrészt pedig azt állították, hogy még ma is csak afelett vitatkozik, hogy vajjon kereskedelmi legyen-e a lévai magyar középiskola vagy gimnázium?

Ezzel a sajtóhangokkal szemben már akkor megállapítottuk az igazságot, hogy a lévai magyarság változatlan egyhangúsággal áll a gimnázium magyar párhuzamos osztályainak felállítására mellett és nem hajlandó időrendi sürgősség tekintetében felcserélni az időközben felvetett kereskedelmi iskola tervéért régi állásfoglalását a magyar gimnázium érdekében, annál kevésbé hajlandó feladni a folyamatban levő akciót, amely a magyar párhuzamos gimnáziumi osztályok felállítását célozza. Természetesen csak helyeselni tudjuk emellett Léva város tanácsának kedden hozott határozatát, hogy a kereskedelmi és gazdasági iskola felvetett tervét is napirenden fogja tartani.

Az újból elindított akció a lévai és garamvölgyi magyarságnak immár hatodik megmozdulása a lévai gimnázium magyar tanítási nyelvének érdekében. 1919 július, 1920 július, 1920 szeptember, 1923 aug., 1926 június, a lévai magyarság gimnáziumügyi megmozdulásainak dátumai, amidőn a legmagasabb kormányzati körökben kereste fel igazságos ügye érdekében.

Ki kell hangsúlyoznunk ezalkalmmal még azt is, hogy a városi képviselőtestületben képviselt csehszlovák pártok is támogatták a magyarságnak ezt a nagyjelentőségű kultúrörekvét és a küldöttségben, amelyet 1926 június 23-án Léva város közgyűlése menesztett az iskolaügyi miniszteriumba, a magyarság pártjainak képviselői mellett szerepet vállaltak a csehszlovák agrárpárt, a szociáldemokrata párt, a csehszlovák nemzeti szocialista párt, a szlovák néppárt és a kommunista párt képviselői is. Ez hangosan szóló bizonyíték amellett, hogy a lévai gimnázium magyar tanítási nyelvének visszaállítására irányuló akció nem politikai megnyilatkozás,

hanem olyan égetően fontos kulturproblémának megoldására irányuló törekvés, mely a kulturproblémán felül még nem csak demokratikus, de egyben szociális szükségesség is.

Léva városához 64 környékbeli magyar község gravitál ötvenezer magyar lakossal. Ebben a 64 községben 81 magyar népiskola működik 128 tanerővel, tehát 81 magyar népiskola növendékeinek hiányzik ezen a vidéken a magyar középiskolája! A tárgyilagosan gondolkodó csehszlovák közvélemény is belátja, hogy ez nem szolgálja a demokratikus igazságosságot, aminél tekintetbe kell venni még azt is, hogy ezen a vidéken a magyarság viseli a legnagyobb közterheket.

Mert pl. míg a szlovák többségű lévai járásban a szlovák lakosságra 214.274 Ké adóteher esik, ugyanakkor a kisebbségben levő magyar lakosság 563.968 Ké állami egyenesadót fizet. A szinmagyar szelízi járás 650.800 Ké állami egyenesadót terhet visel és egy ilyen nagy magyar nyelvű vidék nélkülözi a magyar középiskolát.

A lévai magyar középiskola hiánya szociális elnyomatást is jelent a Garam völgyében, mert míg egy-egy gazdag embernek talán megvan a módja, hogy idegenben járassa gyermekeit középiskolába, addig a szegény magyar emberek-

nek nem adatik meg az a lehetőség, hogy tehetségesnek mutakozó gyermekeiket megfelelően kiképeztessék, minek következtében a szellemileg tehetséges szegény magyar gyermekek érvényesülésének útja el van torlaszolva. Másoldalról pedig sajnálatlall állapítják meg a pedagógusok, hogy a magyar ifjúság műveltségi foka a nem anyanyelvén való oktatás nehézségei következtében csökkenőben van. Milyen jól látta ezt a kulturproblémát már századok előtt a cseh nemzet nagy tanító mestere, Kommenius, aki a saját anyanyelvén való oktatást helyezte mindenek fölé.

A magyarság megindította hatodik akcióját a lévai magyar középiskola érdekében. Léva város tanácsa eheti ülésén teljes erkölcsi súlyával, egyhanguan hozott határozattal, oda állott a nagy kulturakció mellé, reméljük, hogyha majd előre kerül, a város képviselőtestülete is hasonló dicséretes egyhangúsággal fogja támogatni a Léva városára és az egész vidékre olyan nagy horderejű kulturügyet. De reméljük, hogy a lévai gazdasági és kulturzónában fekvő érdekelt magyar községek is hasonló egyhangúsággal fognak megnyilatkozni a lévai gimnázium magyar párhuzamos osztályainak felállítására mellett. Mert nem csupán Léva ügye ez, de nem is csak a 64 lévai vidéki magyar községé, hanem az egész szlovenszki magyar kulturáé!

Városszépítészeti, iskola és szociális ügyekkel foglalkozott Léva tanácsa

Léva város tanácsa legutóbbi ülésén a városbíró beszámolt a pozsonyi utró, az országos hivatalban különböző városi ügyekben tett intervenciókról. A tanács a bejelentést tudomásul vette és köszönetet mondott a fáradozásért.

A tanács elhatározta a városi építészeti bizottság megalakítását, amelynek hatásköre az építészeti, fásítási, parkosítási stb. ügyekre fog kiterjedni. A szépítészeti bizottság működését a kidolgozandó szabályzat fogja megállapítani.

Az előadó bejelentette, hogy a járási hivatal jóváhagyta Léva városának a munkáslakások építésére vonatkozó határozatát.

Kimondta a tanács, hogy kereskedelmi és gazdasági iskolának Léván való létesítését napirenden fogja tartani.

A „Lévai Gszdaközönség” elnevezés alatt megalakult lévai mezőgazdasági szervezettel kapcsolatban elhatározta a tanács, hogy a szóban forgó szervezet aletszabályainak felsőbbhatóságú jóváhagyása után a mező-

örök és tenyészepaállatok tartásának jogát és kötelességét kiadja a gazdaközönség szervezetének.

A lévai katonai parancsnokság a betegsegélyző pénztár építéltével szemben levő területet, az ugynevezett volt kisváárteret, a tizti lakások építésének céljára kéri rendelkezésre bocsátani. A tanács a kéreással kapcsolatban elhatározta, hogy a katonaság képviselőivel közös helyszíni szemlét fog tartani.

A tanács felhatalmazta a városbíró, hogy a városi szegények teli természetbeni segélyezése céljára burgonyát, tűzelőfát, stb. szerezzen. A tanács egyben kimondta azt is, hogy a szokásos téli inszégáció pénzbeli támogatására az idén is felhívja a város lakosságát.

A lévai gimnázium magyar párhuzamos osztályainak érdekében hozott egyhangú tanácsai határozatot vezércikkünkben kommentáljuk.

A csehszlovákiai magyarság kulturális helyzete

Irta: VÁJLOK SÁNDOR

A kultúra szó alatt rendszeresen annak megnyilvánulási területét, eredményét értjük. Egy bizonyos népre vonatkoztatva: az általános műveltséget, a kultúra közvetítését (a nevelést), a tudományt és a művészetet. Ez a három fogalom magában foglalja a teljes kulturális helyzetet társadalmi értelemben véve és perspektívákat, de egyben mértéket is ad annak megítélésére. Ezért előadásunkban ennek a módszernek segítségével hívásá-
val próbáljuk meg felvázolni a csehszlovákiai magyarság kulturális helyzetét.

A kulturális helyzet bemutatásának kiinduló alapja a társadalom mostani műveltségének ismertetése, tartalmi megfigyelése nemzeti és tárgyi szempontok szerint. Megfigyelése annak, vajjon a mostani kulturális állapotunk mennyire alkalmas kisebbségi helyzetűnkre. Vajjon kulturáliságunk elegendő-e ahhoz, hogy a nemzeti sorsközösséget összetartsa.

Társadalmunkban alulról felfelé menve, először is a parasztság nagy rétegét találjuk magunk előtt. Nemzeti társadalmunk 75 százalékát. Közülük ötszázévesek lélek él ebben a sorban, műveltsége és művelődése tehát nagy mértékben meghatározza az itteni magyarság kulturális helyzetét. És ez a meghatározás inkább lefelé húzza kulturális színvonalát, mert a csehszlovákiai parasztság kulturális állapota nem mondható kiműveltnak.

Műveltségi szempontból a paraszti réteg három részre oszlik: az elsőbe vehetjük azokat, akik innen vannak a harmincon, a másodikba a 30–40 éveseket, a harmadikba a 40-től magasabb korúakat. Műveltségüket nemzeti szempontból nézve, az utolsó korosztály a legzsigazabb, a másodiknál a nemzeti műveltség ismeretkora már szegényedik, míg a harmadiknál, a fiataloknál csaknem elszintelenedik. Azonban az öregek ismeretanyagának az értéke is alászáll, ha a tartalmát jobban megvizsgáljuk. Mi van ugyanis ebben a nemzeti műveltségben? Néhány mezeszerű ismeret, adoma, vagy monda, hagyományos, misztikus, de értelem nélküli tisztelet néhány hőssel szemben. Hiányzik azonban a történelem ritmusa, a népiség lényegének az átélése.

A második csoport, amely a legbefog-

dóbb talaja a nemzetköziségnek, nem rendelkezik ilyen adomaszerű ismeretekkel, ha van is némi ismeretanyag, de nincs meg benne a misztikus tisztelet a hagyományokkal szemben.

Az elhanyagolt magyar népoktatás és kulturpolitika nagyon keveset juttatott el hozzájuk abból a roppant gazdagságból, amelyet a magyar kultúra 1880-tól termelt.

Még ennél is siralmasabb azonban a fiatalok műveltségi állapota. Kevérek a csehszlovák és a magyar történelem eseményeit: a magyar történelemből és irodalomból leg-

feljebb csak pusztá nevek jutnak el hozzájuk, a belső értelem, ismeret átérzése nélkül. Bannuk megszoktak a nemzeti tradíciók, levétek a népviseletet, a paraszti életforma jeveit, az ő szívtüknek és életformájuknak mindez már nem mond semmit.

Eggedjék meg, hogy ennek illusztrálására idézzek egy kulturális gyűjtésből. Grammente 40 községből azt mondja ez a jelentés, hogy „a nemzeti műveltség háza, a történelem ismeret nagyon hiányos”. „Középszlovenszón a történelmet alig ismeri egy-egy faluban 2–3 ember, ez is az idősebbek közül való, a fiatalok egyáltalán nem ismerik”. „Kelet-szlovenszón az öregek valószínűre ismerik a történelmet, a fiatalok nem.”

A fiatalok ezzel szemben az általános

A Járási Magyar Közművelődési Testület

szerdai népművelő estjén dr. Duka Zólyomi Norbert a szlovenszói magyar iskola helyzete címen tartott nagy figyelmet keltő érdekes előadást. Előadásában végigvezette a hallgatóságot a különböző korok iskoláin és bemutatta, hogy mit jelentett az iskola mindenkori a társadalomnak. Az iskola tekintetében a francia forradalom és a XVIII. század végei német irodalom, elsősorban Herder óta új fogalom tört be az emberi közösség életébe. A nemzeti gondolat, a nemzeti hovatartozás érzése, amelynek kiindulási pontja a közös nyelv volt. Majd azt fejtegette, hogy milyen viszonylatban van a nyelv az iskolához és milyen viszonylatban van a szubjektív nemzeti meggyőződés az iskolához. Végül megállapította: A szlovenszói magyarság a nemzeti kisebbségek azon csoportjához tartozik, ahol a nemzeti hovatartozás egyedül fontos tényezője a nyelv. Így tehát nálunk a nemzeti megmaradás a továbbfejődés fontosabb előfeltétele a nyelv és éppen ezért legfontosabb kérdésünk az iskolakérdés, ama iskolák, amely egyedül biztosíthatja egészséges fennmaradásukat. Dr. Duka Zólyomi Norbert nagy felkészültségre valló és közérdeklősre számot tartó előadást későbbi időben egészében fogjuk közölni.

Az est másik előadója Fizély Imre pozsonyi mérnök, földnök, az iskolák mellett működő szülői társulatok szövetségének el-

nöke volt, aki a szövetség feladatát és munkakörét ismertette meleg szívvel és nagy gyakorlati tapasztalatokkal. A szövetség azon fáradozik, hogy minden iskola mellett működő szülői társulat bekapcsolódjék a szövetség munkájába.

A szövetség munkáját az előadó a következőkben foglalta össze: Szükség esetén interveniálni az illetékes tanügyi hatóságoknál, a szülői ház és iskola nevelését összhangba hozni, a szülőket megértetni a tanítói törekvéseit. Ezeken felül szociális munka: a szegény diákok tankönyvekkel, ruhával, élelemmel való támogatása stb. Terve van véve, hogy egy folyóirattal kapcsolatot létesítsenek a szülők és a szülői társulatok, illetve ezek szövetségével, amely folyóiratban megbeszélést nyernének az idősebb kérdésekre és folyojan a a felvilágosító munka, amelyre ma a szülőknek szükségük van az iskola és az iskolába járó gyermek érdekében és közös erővel fáradoznak azon, hogy a mai diákokból majdan életképes, az életre jogosult, becsületes, a társadalomra hasznos polgárok legyenek. Ehez a munkához kérte a szülők támogatását.

A nagy tetszéssel fogadott előadásokat a közönség melegen megtapsolta és a szülők, akik a gyakorlati értékű előadásról feltűnően hiányoztak: mulasztásukat őszintén sajnálhatják.

A kisebbségi kérdés mai állása

(3)

Hasonlóan vitás az is, hogy vajjon a kisebbségi jogok csak egyes személyeket, vagy magát az egész kisebbséget mint kollektívumot illetik? A szerződések ebben nem egész világosak. Egyes helyeken a „kisebbségekhez tartozó állampolgárokról” beszélnek, vagyis csak személyekről, egyesekről, viszont vannak rendelkezések, amelyek a kisebbségekről mint összességekről tesznek említést, így pl. a kisebbségeknek az iskola állításra, közegésélyben való részvételre és autonómia való jogait tekintetében, amely esetekben a kisebbségeket elismerik külön jogi személynek. Mindenesetre ezek a hiányos fogalmazások sok nézeteltérésre szolgáltatnak okot és akadályozzák azt, hogy a kisebbségek sok esetben jogi személyként egységesen léphessenek fel.

A különböző szerződések kisebbségvédelmi rendelkezései, ahogy mondtam, nemzetközi érdeklők lévén, a Nemzetek Szövetsége garanciája alatt állanak. A Nemzetek Szövetsége hatáskörébe tartozik örökön átfelett, hogy a kisebbségekre vonatkozó rendelkezéseket az államok betartsák. A Nemzetek Szövetségének ez a jogköre nem a népszövetségi paktumból, hanem a kisebbségi szerződésekben ered. Felügyeleti jogát a tanács által gyakorolja, ami azt jelenti gyakorlatban, hogy csak a tanács valamely tagjának áll jogában a tanács figyelmét felhívni

BERECZ KÁLMÁN-nak a Járási magyar közművelődési testületben tartott előadásából.

a kisebbségvédelmi szerződések megsértésére.

Most már miképpen történik ennek a jognak a gyakorlása a tanácsban? A tanácsban bizonyos gyakorlat fejlődött ki a kisebbségek ügyeinek, panaszainak kivizsgálására és tárgyalására, ezt az eljárást kisebbségügyi eljárásnak vagy procedúrának nevezik. A tanács jogilag csak akkor foglalkozhat a Nemzetek Szövetsége védelme alatt álló valamely kisebbségi kérdéssel, ha egyik tagja a szerződés megsértésére figyelmét felhívja. Amennyiben ez a figyelmetzés megtörténik, a tanácsnak jogában áll úgy eljárni, ahogy a körülményekhez képest jónak látja. Bizottságot küldhet ki úgy az ügy kivizsgálására, jelentéstételre kérheti fel az illető állam kormányát vagy kikérheti a hágai Nemzetközi Bíróság véleményét is. Sőt, amennyiben a tanács a szerződésszegés esetét látja fennforogni, felhívhatja az illető kormányt, hogy a sérelmes intézkedést vagy rendelkezést helyezze hatályon kívül. Végrehajtó hatalma nem lévén, természetesen nincs módjában határozatának végrehajtását kikényszeríteni az illető állammal szemben s így döntése inkább erkölcsi jellegű.

A tanács tagjain kívül maguk a kisebbségek is felhívhatják a tanács figyelmét a szerződés sértésekre, mégpedig kérelem, petíció formájában. Ha petíció érkezik be a Nemzetek Szövetsége titkárságához és azt

mindjárt vissza nem utasítják formai okokból, úgy közlik azt az illető állam kormányával és a tanács tagjaival. A tanács tagjai a kérelem és az illető állam kormányának válasza alapján felhívhatják a tanács figyelmét a szerződéssértésre. Amennyiben nem történik felhívás a tanács tagjai részéről, a tanács kizárja az ügyet az u. n. hárszám bizottságnak, amelynek jogában áll azután további intézkedéseket tenni vagy egyezkedést javasolni. A bizottság az eljárás befejeztével jelentést tesz a tanácsnak. Ha jelzi a szerződés megsértését, akkor a tanács napirendre tűzi az ügyet. Ha azonban a bizottság nem tesz jelentést vagy elmarad a felhívás, a tanács nem foglalkozik a petícióval, vagyis a panaszt nem vesszük figyelembe.

A egész kisebbségvédelmi eljárásnak nagy hátránya és hiánya, hogy a kisebbségek nem léphetnek fel ügyeikben félként, nem alanyi, hanem csak tárgyi az eljárások s így semmiféle jogait nincsenek, mivel az eljárás nem kontradiktórikus.

Ha már most összefoglaljuk a fentmondottakat, a következőket állapíthatjuk meg a kisebbségi kérdés mai állásáról:

A világháború előtti nemzetiségi kérdést nem sikerült az örendelkezési jog elvének hangsúlyozásával és Európa térképének megváltoztatásával sem véglegesen rendezni és megoldani. Ma is több mint 40 millió ember él kisebbségi sorban s ezek közül több államban milliók számban. Így Lengyelországban az ország 30 millió lakosából kb. 10 millió kisebbség, Franciaországban 40 millió lakosból kb. 6 millió kisebbség, Csehszlovákiában 4 millió közül több mint 4 millió kisebbség, Romániában 16 millióból több

műveltség, a praktikus ismeretek terén mutatnak nagyobb gazdagságot. Gondolkodásban ökonomikusabbak, a gyakorlati ismereteket (pl. gazdálkodás, kereskedelem, ipar) határozottabban. A népi műveltséget tehát úgy jellemezhetjük a legjobban, hogy a nemzeti műveltség az öregek fölött erősödik, az általános pedig a fiatalok felé.

Önkénytelenül kapcsolódik itt be a kérdés: mennyire pótolja ezeket a hiányokat a magyarság kultúrpolitikája, milyen a népnevelés, amelynek feladata, hogy a magyarságnak megadja a művelődési lehetőséget.

Népnevelő szervezetünk négy van: a SzMKKE, a S-KIE, (Szlovenszkói Kat. ifjúsági Egyesület), a Járasi Közművelődési Szövetség és a Kárpátaljai Közművelődési Egyesület.

A SzMKKE és a RMKE célja a szlovénkői magyar nép szellemi értékeinek védelme és kiművelése. Helyi fiókjainak száma meghaladja a százat. A JKSz eddig 15 járásban alakult meg, ismeretterjesztő munkásságát azonban nagyon kevés helyen kezdte meg még, úgyhogy a magyar nép kiművelésének munkájában nem nagy tényező. Célja a nép állampolgársági, gazdasági és egészségügyi nevelése.

Leghatmasabb népnevelési szervezetünk a SzKIE, amely a katolikus ifjúság vallásérkölcsei nevelésével foglalkozik. Egyesületeinek száma 150. A tagok száma megközelíti a 6500-at. Ezek a számok már a német kulturális méretekre emlékeztetnek. Pedig ebben még nincs benne a hasonlóan fejlődő kat. leányifjúsági mozgalom.

Az említett országos szervezetekkel együtt négyesre tehető azoknak az egyesületeknek a száma, amelyek a magyar falvakban a népnevelés előmozdítására létesültek. Ez a szám, smellet, hogy még kb. kétszáz falunk van népnevelő egyesület nélkül, biztató jelenség lenne, ha nem tudnánk, hogy nagy részük nem végzi a reája hármló munkát.

A falu művelődési képének megújrolása után rátérhetünk térszadalmunk másik rétegére: a munkásságra. Száma nem nagy, nemzeti térszadalmunknak csupán hetedrész, tehát körülbelül száz ezer. Műveltségi helyzetének megítélésénél figyelemmel kell lennünk arra, hogy munkásságunk a prevrat bekövetkezésakor csak még félig asszimilált idegen tömeg volt, amely főleg a nemzetköziségre

volt beállítva. Nyelvben volt magyar, a nemzeti műveltségnek csak az erősen szocialista elemét ismerte. Nívója azonban messze fölülte volt a magyar népének, különösen politikai és szociális tekintetben. A nemzeti műveltség pótlására nemrégiben indult meg a munkásság körében egy erős mozgalom, amely felfedezeti a munkássággal a magyar kultúra legnagyobb értékeit.

A munkásság népnevelő szervezete a Munkásságakadémiai Szövetség, amely az év augusztusában alakult át csak országos szervevé és így szervezésben lévő, egyesületeinek száma még nem ismeretes. Mellette a munkásság kisebb helyi egyesületekben művelődik, amelyek közül sokat országos keretbe foglal a nemrég alakult Magyar Fialatok Szövetsége.

Ha megfigyeljük, eddig hét országos népnevelő szervezet soroltam fel. Általános magyar a SzMKKE, mellette két egyesülete van a katolikusoknak, egy a szocialistáknak, egy a kommunista munkásságnak és egy a szintén általános állampolgársági nevelésre. Tekintve, hogy a magyarság száma a hivatalos statisztika szerint csak 710,000, azt lehetne gondolni, hogy elégséges kulturálpolitikai gondoskodásban részesül a magyar nép. Azonban, ha kulturális helyzetünket nézzük, azt látjuk, hogy kulturális nívónak ennek ellenére süllyed. E nagy szervezkedés eredményeit nem vesszük észre sehol. Hisz pl. 1933-ban még csak 11 ezer magyar gyermek járt nem magyar iskolába, ma ez a szám 17.700-ra emelkedett. A magyar egészsegnak ma épolyan nagy ellensége a tuberkulózia, mint azelőtt volt, pedig nem egy helyen megvan már az egészségügyi nevelés nyújtandó JKSz. Ezek a tények azt mutatják, hogy a sok egyesület mellett sincs biztosítva a magyar népi műveltség sorsa.

Harmadik rétegünk a középosztály, vagy a most használatosabb szó szerint intelligencia. A mi középosztályunkat nem fenyegette -ohases az a veszély, hogy a kultura szétfelzúti káderét. A magyar városok nem alakítottak ki kedvező kulturálköröt még akkor sem, amikor ezt mindenki a legnagyobb örömmel nézte és segítette volna. A háború előtt mindössze egy város, Komárom épített kulturálpalotát, a többiben a kultura városházak-terekben és kaszinókban tengődött. Szervezettsége a háború után sem fejlődött ki, egyetlen átfogó szerve a „Tessz” még máig

sem kezdte meg műtődését. Ézzel szemben egyes városokban már észrevehető, hogy a kulturál kiképzésére megindult a törekvés és munka.

Az említett társadalmi rétegek művelődésével van összekötve a magyar könyv sorsa is. A könyvpiac nem élénk, de ez a krízis nemzetközi jelenség. Ézzel szemben a könyv olvasás emelkedik. Legjobb munkódó népnevelő szervezet a közkönyvtár pl. fejlődik. 1933-ban 608 magyar közkönyvtár volt, 1935-ben ez 640-re emelkedett. 1933-ban a könyvállomány 160.281 kötetből állt, 1935-ben 183.891, az emelkedés 17.610. A könyv olvasás is 6 százalékkal nagyobbodott.

A kulturális helyzet másik tényezője az irodalom és az irodalmi élet. Ha az előző részben nem tudtuk fényes, vagy legalább is megnyugtató beszámolót mondani a közönségnek, a következőkben még ugye tudunk. Mert amíg ott a nagy megismerés ellenére is van némi emelkedés, rendeződés, az irodalom és az irodalmi élet megmarad régebbi fejlettségében, sőt még folyton zavarodik, aminek folytatása a már meglevő energiák is haszontalanul kimerülnek.

(Folyt. köv.)

A baromfi értékesítése az alsó Garammentén.

Az alsó Garammentén a baromfitenyésztésnek természetbeni előnyei vannak, nem lehet azonban állítani azt, hogy ezen előnyök a tenyésztők részéről kellőképpen vannak kihasználva. Következik ez többek között abból, hogy a baromfitenyésztés jelentősége a mezőgazdaságban általában nagyon és mindenesetre jogtalanul le van becsülve. A szlovenszkói Földművelésügyi Tanács nem csak azon célt követi, hogy a mezőgazdaság ezen fontos ágát tenyésztésileg emelje, hanem egyidejűleg figyelmet fordít az szervezésre és ezen szaktermeknek előnyös értékesítésére is.

A baromfi értékesítésében mostanig kielégítő viszonyok még nincsenek, mert a tenyésztő a fő évszakban nagyobb kínálat és kisebb kereslet mellett kénytelen termékeit áron alul eladni, rendszerint a viszontelárúsítók kezébe. Szükséges ezért figyelmünket a baromfitenyésztőket, hogy a baromfi, ugyanúgy csirke, tyúk, kacsa, lud és pulvka rendszeres értékesítése lehetséges a Moravský sváznál, Brno, Jazdareňská 4/8, amely szervezetet előre megszabott árért, előulyszerint vásárol bármily mennyiségben, élő és vágott baromfi. Ezen szervezetet bevásárlókat keres, akikkel rendszeres üzleti érintkezést kötne. A baromfi értékesítésének a nevezett szervezetet feltételeiről közelebbi felvilágosítással szolgál a Földművelésügyi Tanács kirendeltsége Lóván. (Botkha U. 2.)

Csak üdvözölni lehetne, ha akadnának a tenyésztők köréből, akik ezen eszme iránt érdeklődőnek és akik saját körzetükben megszerveznék a baromfi rendszeres értékesítését, a Moravský sváz utján. A főlöleg idegen piacon való eladásával kiengensúlyozódna a hazai piac is, miáltal a tenyésztők kétségteletlenül sokat nyernének.

A gép és a termelés

A gépnek és a termelésnek viszonyával a nagy nyugati államokban ma már külön iskolák és Tudományos csoportok foglalkoznak. Amerikában a technokraták nagy Birtariban az oxfordi iskola, Franciaországban a Duboin csoport. Kutatásaikból jellemzőképpen pár adatot hozunk olvasóink elé a „La vie intellectuelle” alapján, mely egyik legutóbbi számában alapos tanulmányt közöl a kérdésről.

A cikk említett megállapítás szerint korunk gazdasági rendjét nemcsak kapitalizmus, hanem a mechanizmus jellemzi. Mechanizmusnak nevezik azt a gazdasági rendet, mely a technika vívmányaival az emberi erővel géppel és természeti erővel helyettesíti. Az

mint 5 millió kisebbség, Jugoszláviában szintén több millió a kisebbségek száma, nem is említve Szovjetországot, ahol több mint 142 nyelven adnak ki könyveket és tanítanak iskolákban. Változás a kisebbségi kérdés tekintetében csak annyiban következett be a régi állapottal szemben, hogy nemzetközileg szabályoztak, illetve garantáltak az egyes államokban levő kisebbségek védelmét. Ezek a kisebbségvédelmi szerződések egy az államok felett álló pártatlan ellenőrző és bírói szervnek hiányában azonban csak formálisak, keretzerűek, amennyiben csak bizonyos általános megállapításokat tartalmaznak, különben teljes lehetőséget nyújtanak arra, hogy az egyes államok kisebbségeikkel akként bánjanak, amint azt jónak látják a pillanatnyi politikai helyzet miatt. A hatalom mai konstellációjában a Nemzetek Szövetsége hivatott arra jogilag, hogy a kisebbségek érdekei felett őrködjék, azonban jelenlegi összetételében nem képes ennek a feladatának megfelelni. Nincs meg sem autoritása, sem a végrehajtó hatalma szoh, hogy a szerződéssértő államokat kényszeríteni tudja vállalt kötelezettségeik betartására. Számítatlan példáját látjuk annak, hogy azok az államok, amelyek a Nemzetek Szövetségének döntésében érdekeltek vagy szuverén jogaik megseborbítását látták, kiléppésel fenyegetőztek, vagy ki is léptek, hogy ezáltal is nyomást gyakoroljanak a Nemzetek Szövetsége döntésének megmástitása érdekében, vagy hogy szabaduljanak vállalt kötelezettségeik alól, aminek következménye lett, hogy a Nemzetek Szövetsége igyekszik lehetőség szerint kikértni a döntést a legfeljebb barátságosan figyelmezteti az illető hatalmat

kötelezettségeinek betartására s felhívja jelentéstételre. Ézzel azonban az ügy el is alszik. A kisebbségekre leghátrányosabb az egész procedurában az, hogy nem tekintik félnek, nem léphetnek fel félként államokkal szemben a Nemzetek Szövetségénél, nem védhetik magukat kontradiktórikus eljárás alapján, csupán információk jog van biztosítva számukra. Ebben a tekintetben haladást jelentene a kisebbségek nemzetközi jogi alanyiságának elismerése. Ma ugyanis a kisebbségek a nemzetközi jognak nem alanyai, hanem csak tárgyai. S így a kisebbségi szerződésekben, illetve az egyes államok alkotmányában biztosított jogok és kötelezettségek — mint ahogy már említettem — a kisebbségeket nem mint kollektívumokat illetik meg, hanem csak mint az illető állam idegennyelvű állampolgárait, tehát csak egyeseket. A kisebbségek védelme s általában a kisebbségi kérdés a béke- és kisebbségi szerződések kötésének ideje óta nem sokban jutott fejlődést. Tulajdonképpen még ma is ott tartunk, ahol az 1920. évben. Az a pár határozat, amit a Nemzetek Szövetségének tanácsa hozott a kisebbségi eljárás megkönnyítése céljából, nem vitte előbbre a kisebbségek ügyét, mert külön kisebbségi bizottságot a Nemzetek Szövetsége keretén belül máig sem sikerült elérni s így bátran állíthatjuk, hogy a kisebbségi kérdés mai állása sokban hasonlít az 1919—1920 évek állapotához. Sőt mondhatjuk, hogy az utóbbi időben mintha visszatart volna súlyából és fontosságából, dacára annak, hogy még ma is egyike a legulyosabb problémáknak Európában.

(Folyt. köv.)

— **A lévai irraelita Közegylet** jótevényt tesz ma, vasárnap délután öt órákor lesz a Siránszky szállóban. Külön meghívók nem adtak ki, ezután hívjuk meg a közönséget. Rendezőség.

— **As egyenlítő magyar párt felhívása.** Szered felebarátodat, mint te magadat! Ez az ige parancsolónak marok szívének főként most a nagy Igehirdetőnek születési évfordulója, a szent karácsony ünnepe előtt, midőn a hideg tél és a nyomor anyi embert hajt a kétségbeesésbe. Minden magyar ember erkölcsi kötelessége, hogy arra szoruló magyar testvéreinek segítségére lépjen. Szent karácsony, az ember szeretet nagyszóró ünnepe! Senteleljük meg Krisztus tanításának gyakorlati követésével. Szentül nyomorgó magyar testvéreink karácsonyi megsegítésére önkéntesen felajánlott adományainkkal. Ezek lehetnek pénzbeliek vagy természetbeniek: ruha, cipő, élelmiszer, melyek az egyetlen magyar párt lévai irodájában (Masaryk u. 8. sárda mellett) adandók át. Nyiljanak meg a szívek és az érzények az emberi szenvedés és nyomor előtt. E-nköseg.

— **A karácsonyi dohányorsósal.** A dohányjövőkét a tavalyi dohányorsósalí akcióit megismétli. A orsósalat jan. 12-án tartják meg. A karácsonyi cigaretták 20-as csomagolásban 6—7—9, a szivarok 5-ös csomagolásban 6 koronás árban kerülnek november végén forgalomba. Ezidén 15 millió karácsonyi cigarettát és 350.000 darab szivart fognak forgalomba hozni.

— **Mikulás-i teadöntés.** A lévai kereskedelmi és magánalkalmazottak dec 8-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel rendezik első teadöntésüket a Siránszky szálló éttermében. Külön meghívók nem adtak ki, miért is ezután hívja meg a l. közönséget a rendezőség.

— **Gyászhr.** Gálík Géza nyug. jegyzői főtitkár, életének 68. évében, rövid szenvedés után Léván, ahol nyugdíjba vonulása után telepedett, szívizékhűdés következtében elhunyt. A meghodogult hosszú ideig vezette a garamszentgyörgyi körjegyzőséget a általános tiszteltnek és széleskörű becsülésnek volt részese. Garamszentgyörgy község elhunyt volt jegyzőjének temetésén köldöttséggel képviselte magát. Halálát édesanyja, öz. Gálík Mártonné szül. Dubovszky Anne, testvérei és rokonsága gyászolja. Cefőtörtőkhöz temették nagy részvét mellett.

— **Takarmányonkor kiállítás az 1936—37. időszakban.** A Földművelésügyi Tanács lévai kirendeltsége figyelmelteti azon földműveseket, kiknek nincs elegendő szénhidrátos takarmány, hogy módjukban áll takarmányukról beszeresni q 73 K, az az ár a cukorgyár rakodóállomásán értendő és bele vannak érve egy az összes illetményel, mint a szákok és adó. A vasúti minisztérium 30 százalékos tarifaelegményt engedélyezett a rakodó állomásról a rendeltetési állomásra való vasúti szállításra. A kiállítás a Sváz hospodárekých družství és az Agraral vannak megbíva. Tömeges kötelező jelentkezéseket a takarmányukorra a Földművelésügyi Tanács lévai kirendelti hivataloknál, Botka u. 2, kell beküldeni, aki az érdeklődőknek közelebbi felvi agosítással is szolgál.

— **Jóindulatú eljárásra utasították a pénzügyi hatóságokat.** A pénzügyigazgatóság utasított adiak ki, amelyben felhívják az alárendelt pénzügyi hivatalokat, hogy az adóvégrehajtások során a felekkel szemben jóindulatú eljárást tanusit-

anak. Erendelték, hogy nem kell minden áron végrehajtást eszközölni akkor is, amikor annak eredménye már előre is kétséges. Egyben elrendelték azt is, hogy a pénzügyi hivatalok a felekkel való bánásmódot enyhítsék, de megállapítja a rendelőt azt is, hogy igen sok hiba terhel az adófizetőket is.

— **Betöltötték az ujbarni piábánosi stailumot.** A Tóth Zsigmond piábános halálával megüresedett ujbarni piábánosi stailumot az állam, mint kegyur, Halász Gyula gatai segédültsékes kinevezésével töltötte be.

— **Figyelmestetés a tanoncartó iparosokhoz és kereskedőkhoz!** A tanonciolák tanfelügyelője az ipartársulat elnököt személyesen kereste fel és felpanaszolta, hogy a helybeli tanonciolák látogatása alkalmával személyes meggyőződést szerzett afelől, hogy a helybeli tanonccok rendelkezli, hol először, hol pedig egyáltalában nem jelennek meg a tanonciolákban, miért is utasítás adott a tanonciolára igazgatóságának, hogy minden egyes ilyen esetben a tanoncartó mestereket jelenték fel a járási hatóságknak és kérjék azok legszigorubb meg büntetését. Miután a törvény a tanoncartókat szigorúan kötelezi, hogy a tanonccok iekolába való pontos járásáról büntetés terhe mellett gondoskodni tartoznak, a járási ipartársulat elnöksége figyelmelteti a tanoncartó mestereket, hogy a saját érdekükben a legszigorubbán tőrődjének tanoncaikkal pontos iekola látogatással, nehogy — az amennyi is rossz gazdasági és kereseti viszonyok mellett — felesleges büntetésekkel sújtás őket a hatóság. Guttman János s. b. ipartársulat elnöke.

— **Felrobbanat o'eskanna.** Az egyik lévai hástartásban a fiatal hástartási alkalmozott a tejeskannát kikarta forrázni, vízzel töltötte meg és a tűzhelyre helyezte. Tulzuzugóságból a kanna fedelét lezárta, aminek súlyos következménye lett, mert a tejeskannában fejlődött gőz feszítő ereje felrobantotta a kanna fedelét és a kiömlő forróvíz a lény karját és arat súlyosan összeégette. A kórházban ápójkák.

— **Megjelent a Sz. K. I. E. havi „Munkafüzete.”** A Szlovenzshói Katolikus Ifjúsági Egyesületnek „Munkafüzete” minden hónapban kiváló tartalommal jelenik meg. A Munkafüzet egy egész hónapra való előadás anyagot tartalmaz világnézeti, vallási, kulturális, népegészségügyi és szociális problémáktrőkből; mindig a legidősezerűbb kérdésekkel foglalkozva bármilyen egyesület számára nélkülözhetetlen ez a Munkafüzet. Minden társadalmi osztálynak megteendő nyelvezete, könnyed és szabatos előadási formája lehetővé teszi, hogy a szlovenzshói magyar kultúreserveink nagy hazonai értékeivelhessek. A Munkafüzet előfizetési ára 15 K. Megrendelhető a Sz. K. I. E. titkárságánál Prša, p. Flatovo.

— **Sorozatost betörések bosszúból** Alsónyember mellett a szőlőhegyen egy cigánybanda, amelynek tagjai: Kotár János, Rafael József, János, György és Antal, tizenhet próbázhat tört fel egymással. Bört a mindentől ott talált tárgyat vitték magukkal. A csendőrség elfogta őket. A cigányok szíval védekeznek, hogy bosszúból cselekedtek, mert alamissaneregetés közben a község lakói kikergették őket. A cigányokat átadták a komáromi törvényszéknek.

— **Az Új Élet,** az ifju katolicizmus szociális és világnézeti folyóiratának novemberi száma a napokban jelent meg a szokott dus és változatos tartalommal. A hírnyitpóti havi folyóirat előfizetési ára evi 30 K. Kirendelhető Rozsnyó, Főter 4 Minden katolikus családoknak olvasni kell az Új Étet!

— **Az Apolló mozgóban** ma d. u. 2 és 4 órákor: Rógina, nagy szerelmes film. Este utóljára Kráilyheringó, az ideán szenzácója. P. Hörbinger, Carola Höhn és Willy Forst nagyszóró alakításai és a pompás zene elsőrendűen avatja a filmet. Hétfőn és kedden Engandini kalandok, gyönyörű téli természetfeleletekkel. Pénteken! nagy bemutató: M. rja Valevka, drami erőtű és lenyűgöző szépségű film. A hirdó a román király prágai látogatását és a madridi eseményeket vetli.

— **Az Orient kinoban** ma d. u. 2 és 4 órákor: En és a cseszáró, a főszerepben Lilián Harry. Este utóljára vetlik A vörös arató: Marlene Dietrich magpáo művészetével adja a cinszeret. Hétfőn és kedden vidám filmpereket: Unokaccémén Iadiából, a főszerepben Lien Deyra brilliőrzik. Dec. 4—6-an Harry Piel legujabb filmje: 90 percig a halál torkában.

— **Szlovák János fogtechnikus** rendezőjét Hurban (Deák Ferenc) utca 15. számú házból Hviezdoslav (Pátófi) utca 9. szám alá, Bafa mellett lévő házba helyezte át.

— **Ba. i. újdonságok,** ruha díszek legnagyobb választéka WIDDERNÉL, a malommal szemben.

— **Szertéséppor „Flok”,** állatoknál a legjobban bevált csontörvő és hiszáló szer. G. d. d. d. i. és ipari cikkek kaphatók kizárólag PICK ENDRE medicinal D'ogeria, Levice.

— **Ór-ó kót.** Női divatos gyapjú kelmék 15. Kátán és szotyva szövetek 35. Férfi divat öltönyökre 59. Reményzabau kábatók 250. K. s. apok 39. Papias ingek 35. Pulloverek 25-től. Húzákat, pizzama, nyakkendő és kesztyű kőbőlezeségek, Buckie nagy szőnyeg 190, Bucie tülk, széria 18 K. Legnagyobb választéka HOLZMANN BÓDOG csejél.

— **Hogyezt figyelmebe!** A világhírű Lulagb kozmetikai intézet asszisztensége november hó 20 és 21 en (pénteken és szombaton) városunkban tartózkodik a a Lulagb kozmetikumok egyedularusítójánál, Ph. Mr. PREISCHER drogáriában (L. v. i. c. S. e. p. e. u. 1 szám alatt, Schoeller malommal szemben) ingyenes kozmetikai szektanácsókkal áll a nagyérdemű hölygözönség rendelkezésére.

— **Figyelmebe a tanonca!** Ha o'csón és elegánsan akar ö'czkődni, látogassa meg divateru üzletüket. Férfi ing, kalap és nyakkendő nagy választékban. És minden divatcikkek a legújányosabb áron kaphatók! E. GERTLER.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.

Születések. Hédervári Erzsébet leánya Erzsébet. — Smatana Rozália leánya Viera. — Bella Mária fia András — Pleska József és Pálenik Alojzia fia József. — Gellen István és Mikos Mária leánya Erzsébet. — Putis Anasztázia fia János. — Kovács Aladár és Kulin Viole leányai Judit és Katalin (kirek). — Danco Borbala fia József. — Toth Ilona fia Ernő.

Halálozások. Herceg Róberti 4 éves. — Lehotsky Katalin 34 éves. — Gálík Geza 67 éves. — Öz. Gáspár Andrásné szül. Paló Katalin 79 éves.

Közönetnyilvánítás.

Mindezen ismerősöknek, akik a mi drága, felejthetetlen Nap sugarunk, anya és feleség elhunytá alkalmából részvételüket felkérték, ezután mondunk hálás köszönetet.

Fehér család és férje,
Stránszky Béla

Mindezen rokonnak és ismerősöknek, valamint az elhunyt volt hivatali főnöknek és volt kártársainak a Garamszentgyörgy község köldöttségének, kik baidogó t film, illetve testvér elhunytá alkalmából részvételükkel fájdelmuokat enyhíteni, s öt utolsó utjára eláiserai szívesek voltak, ezután mondunk köldötneket.

Öz. Gálík Mátýsné és családja.

A Lévai Járási Magyar Közművelődési Testület

1936 december 2-iki estjén félkilenc órákor a városháza nagytermében Dr. BORKA GÉZA komáromi főgimn. tanár a szlovák magyar kulturális kölcshönségről tart előadást. Szlovák irodalmi ismertetést ad magyarul nyelven Dr. EMIL BOLESZLAV LUKÁČ a neves szlovák költő.

A Bars heti rádióműsora :

Vasárnap

BRATISLAVA. 14.10 Mezőgazdasági előadás. 18 Felolvasás. 18.15 Kamarazene. 22.20 Hírek.

BUDAPEST. 9.30 Hírek. 10 Rk mise. 11.15 Evang. istentisztelet. 12.30 Operaházi zk. 13.45 Rádiókrónika. 14 Gramofon. 15 Gazdasági tanácsadó. 15.50 Szalonzk. 16.20 Előadás. 17.10 Felolvasás. 17.40 Csemabálhangv. 18.15 Közv. a Magyar Film Iroda műterméből. 18.45 Elbeszélés. 19.15 Kiss cigzk. 19.50 Sporteredmények. 20 „Bombaüzlet” komédia 3 felv. 21.50 Hírek. 22.15 Honvéd-zk. 23.20 Farkas cigzk.

PRAHA. 11.25 Szimfonikus zk. 15.45 Zene. 20.05 Hangv. 21.20 Gramofon. 23.30 Fuvószena.

WIEN. 11.45 Szimfonikusok. 13.05 Hangv. 15.40 Vonósnyegy. 17.40 Bécsi melódiák. 20.05 Népszimnő. 22.40 Hangv. 23.25 Jazz.

Hétfő

BRATISLAVA. 10.10, 14.05 Hírek. 18 Előadás. 18.15 Felolvasás a jugoszláviai magyar irodalomról.

BUDAPEST. 6.45 Torna, gramofon. 10 Hírek. 12.05 Énekhangv. 12.35 Hírek. 12.50 Zongorahangv. 13.30 Járóka cigzk. 16.15 Diákfelőra. 16.45 Hírek. 17 Elbeszélés. 17.30 Munkásdalárdák hangv. 18.30 Előadás. 19 Gramofon. 20.05 Csevegés. 20.35 Operaházi zk. 21.40 Hírek. 22 Argentinai tangók. 23.05 Bura cigzk.

PRAHA. 13 Hangv. 19.25 Hangosfilmmelódiák. 21.30 Zongorahangv. 23 Hangv.

WIEN. 12.20 Zene. 14, 16.05 Gramofon. 18 Kamarazene. 20 Tiroli est. 21 Dalok és áriák. 23.30 Canada Band táncezené.

Kedd

BRATISLAVA. 8 Iskolarádió. 10.10, 14.05 Hírek. 18 Előadás. 18.15 Zongorahangv. 18.30 Munkásnegyedőra. 22.15 Hírek.

BUDAPEST. 6.45 Torna, gramofon. 10 Hírek. 12.05 Setét szalonzk. 12.30 Hírek. 13.30 Gramofon. 16.10 Asszonyok tanácsadója. 16.45 Hírek. 17 Előadás. 17.30 Szalonzk. 18.30 Felolvasás. 19 Énekhangv. 19.35 Rátkai Márton előadójestje. 20.40 Rácz cigzk. 22 Orgonahangv. 22.40 Előadás angolul. 23 Jávör jazz-zk.

PRAHA. 15 Kamarazene. 19.25 Katonazene. 20 Hangv. 22.15 Gramofon.

WIEN. 12 Zene. 13.10, 14, 16.05 Gramofon. 20 Hangv. 21.05 Dalok és áriák. 22.20 Zene.

Szerda

BRATISLAVA. 10.10, 14 Hírek. 18 Előadás. 18.15 Dalok. 18.35 Sportszeme. 22.15 Hírek.

BUDAPEST. 6.45 Torna, gramofon. 10 Hírek. 12.05 Postás-zk. 12.30 Hírek. 13.30 Balalajka-zk. 16.10 Angol-magyar válogatott futballmérkőzés közvetítése Londonból. 17.20 Hírek. 17.45 Magyar nő-ták. 19 Előadás. 19.30 Szalonzk. 20.15 Londoni közvetítés megismétlése. 21.15 Hírek. 21.35 Szónátaest. 22.35 Táncezené. 23.10 Gramofon.

PRAHA. 12.35 Szalonzene. 16.50 Sramlizene. WIEN. 12 Hangv. 14, 16.05 Gramofon. 17 Kamarazene. 19.25 Opera. 22.20 Zene.

Csütörtök

BRATISLAVA. 10.10, 14.05 Hírek. 18 Női negyedőra. 18.45 Zongorahangv. 18.35 Közgazdasági negyedőra. 22.15 Hírek.

BUDAPEST. 6.45 Torna, gramofon. 10 Hírek. 12.05 Gramofon. 12.30 Hírek. 13.40 Hegedűjáték. 16.15 Előadás a háztartásról. 16.45 Hírek. 17 Konyhakészítési tanfolyam. 17.30 Gramofon. 17.55 Előadás. 18.20 Német dalok. 18.50 Felolvasás. 19.20 Operaház előadása „Traviata” dalmű 4 felv. 20.05 Külügyi negyedőra. 20.55 Hírek. 22.35 Lakatos cigzk. 23.15 Virány jazz-zk.

PRAHA. 15 Rádiózk. 20.55 Gitárhangv.

WIEN. 12 Hangv. 13.15, 16.15 Gramofon. 17.30 Áriák. 17.50 Zongorahangv. 19.30 Lengyel zene.

Péntek

BRATISLAVA. 10.10, 13.40, 14 Hírek. 18 Beszámoló a hetéről. 18.10 Előadás. 18.30 Előadás.

BUDAPEST. 6.45 Torna, gramofon. 10 Hírek. 12.05 Budai cigzk. 12.30 Hírek. 13.30 Szimfonikus zk. 14.40 Hírek. 16.15 Diákfelőra. 17 Munkásfelőra. 17.30 Szalonzk. 18.35 Előadás. 19.05 Énekhangv. 19.40 „Egy nap a kaszárnyában” zenés egybeállítás. 21.10 Hírek. 21.30 Zágrábi vonósnyegy. 22.30 Gramofon. 23.05 Cigánygyerekek zenekara.

PRAHA. 17 Vonósnyegy. 22.15 Zongorahangv.

WIEN. 14, 16.15 Gramofon. 17.30 Kamarazene. 19.30 Operettészletek. 21 Modern zene. 22.20 Bécsi melódiák.

Szombat

BRATISLAVA. 10.10, 14 Hírek. 18 „Az elsilytyedti harang” hangjáték. 22.15 Hírek.

BUDAPEST. 6.45 Torna, gramofon. 10 Hírek. 12.05 Szalonzk. 12.30 Hírek. 13.30 Zongorahangv. 16.15 Mese. 16.45 Hírek. 17 Előadás. 17.30 Gramofonrevü. 18.30 Előadás. 19 Kiss cigzk. 19.45 „A faun” vígjáték 3 felv. 21.40 Hírek. 22.05 Finn nemzeti ünnep. előadójest. 22.45 Operaházi zk.

PRAHA. 10.10, 12.10, 15, 22.15 Gramofon.

WIEN. 12, 13.10, 14 Gramofon. 15.35 Mandolinzk. 19.15 Operett. 22.20 Zongorahangv.

Meghívó

Az „Állattartók szövetkezete k. f.” 1936. évi december hó 6-án délelőtt 10 órakor Levicén a városnágyterében megtartandó

IV. KOZGYŰLÉSÉRE.

Program :

1. Elnöki megnyitó és évi jelentés.
2. Az 1935. évi zárszámadások felülvizsgálata és jóváhagyása, az igazgatóság és a felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Új igazgatósági tagok választása.
4. Egyéb indítványok.

Igazgatóság.

Hirdetmény

Az alsóváradai fogyasztási szövetkezet igazgatósága közhírré teszi, hogy az 1933. évi szeptember hó 3-án megtartott közgyűlés kimondotta a szövetkezet felszámolását.

Felhívtnak a szövetkezet hitelezői, hogy az 1875. évi XXXVII. t. c. 249. §-ának megfelelőleg a jelen hirdetmény harmadszori közzétételétől számított 6 hónapon belül a szövetkezettel szemben fennálló követeléseiket jelentsék be a szövetkezet igazgatóságának, mert az azon túl érkezett bejelentések nem lesznek figyelembe vehetők.

Alsóvárad, 1936 nov. 10.

Az Igazgatóság.

Vyhláška

V smysle §. 3. z čl. XX. 1883. dáva sa na všeobecnú známosť, že poľovné právo „Obce Tek. Novej Vsi” (notariát a posl. pošta Tek. Nová Ves, okres a železničná stanica Levice) vzdialenosť od železničnej stanice 10 km prenájima sa verejnou dražbou na dobu 6 (šest) po sebe nasledujúcich rokov, odo dňa 1. aug. 1937 do 31. júla 1943 inkluzive. Výmer poľovného priestoru : 2671 kat. jut. Povahy poľovného priestoru je : polná. Výkričná cena : Kč 700. Vádium je Kč 700, ktorý obnos po licitácii má byť ihneď na jednoročnú árendu doplnený. Príbližné druhy zveriny je len nižka zverina : zajac, jarabice, prechodne aj líška. Miesto a čas verejnej dražby : obec Tekovská Nová Ves, v miestnosti obv. not. úradu, dňa 21. januára 1937 o 9. hod. dopol.

Dražobné a prenájomné podmienky, ktoré sú súčasťou vyhlášky, sú k nahľadnutiu v úradnej miestnosti not. úradu starostu obce, počas úradných hodín vylóžen.

V Tek. Novej Vsi, dňa 12 nov. 1936.

Obecná rada.

VALUTAÁRFOLYAMOK

Bármegyei Népbank Lévele, jelentése

	nov.	nov.
	21-én	27-én
100 pengő	— —	566.60
100 osztrák schilling	— —	589.—
1 angol font	— —	189.60
1 amerikai dollár	— —	28.60
100 svájci frank	— —	652.60
100 francia frank	— —	182.65
100 líra	— —	148.60
100 német márka	— —	622.—
100 dinár	— —	61.20
100 lei	— —	15.90
		561.50
		589.—
		189.75
		28.50
		654.—
		182.55
		142.60
		627.—
		63.20
		16.40

APRÓ HIRDETÉSEK

Hirdetésekre való levélbeli érdeklődésekhez kérünk válasza szolgáló levelezőlapot csatolni

Állást keres urileány, perfekt szlovák és magyar gépés gyorsíró. Ajánlatokat fizetési feltételek megadásával a kiadóhivatal közzveti.

Eladó : üvegajtó 75x220, dupla szárny. ajtó 130x255 cm jutányos áron. Cim a kiadóban.

Nagyobb belvárosi ház két lakással, az egyik adómentes, nagy fronttal, mely üzletnek alkalmas, 460 öles telken, szép kerttel, raktárhelyiségekkel, eladó. Cim a kiadóban. Közvetítők díjaztatnak. 813

Ladányi utca 25. számú ház nagy kerttel és udvarral eladó. Bővebbet Csuvára, Hurban utca 26. 1108

Szoba, konyha kiadó, Brach Ferenc u. 5. 1149

Irodai és külső szervezési munkálatokra keres kiváló munkaerőt, biztosító társaság főügynöksége, Moldavia biztosító, Levice. 1152

Gazdaság képzett kertészt keres. — Cim a kiadóban. 1164

Eladó szántóföld Kákai-soron, teleknek is alkalmas és egy fujtató. Érdeklődni lehet Kopai u. 4. 1166

3 szobás lakás, mellékhelyiségekkel kiadó. Azonnal beköltözhető. Bővebbet : Józsefcsek Gézána, Bati u. 5. (Emeleten). 1170

Kisebb családi házat megvételre keresek. Cim a kiadóban. 1173

Eladó olcsó tűzhelyek, vaskályhák, vaságyak. Polgár u. 13. 1174

Keresek azonnali belépésre önálló házzal vezetőnőt, aki perfekt főz és az összes háztartási munkákban járatos. Reitmann Izidor, Léva. 1175

Azonnali belépésre keresek 1 perfekt irodai munkaerőt. Dr. Wildfeuer Jenő ügyvéd. (Fried-ház). 1177

Eladó egy gyermekágy, Stefánik utca 9. 1179

MAYER

Szakmába vágó javítósokat jutányosan vállal.

Csak első kézből vásároljon

saját készítményt. Mindennemű *bőrdíszmü áru, ridikülök, táskák, kazetták, pénz- és levéltárcák, bőrvövek hetenként új modellek*, stb. minden kivételben s legolcsóbb árakban MAYER bőrdíszmüésnél, Levicén—Léván, Bástya utca kaphatók.

Alkalmi mikulási ajándékok !

HANGOS APOLLO MOZGÓ

HETI MŰSORA:

November 29-én, vasárnap d. u. 2 és 4 óraker
SZENZACIÓS NÉPELŐADÁS!!!

REGINA

A szerelem és a vágy nagy filmje.

Főszerepekben:

ADOLF WOHLBRÜCK
LUISE ULLRICH, OLGA
ČECHOVÁ, HANS JUNKERMANN

Motto:

Szegény lányt is el lehet venni.

November 29-én, vasárnap este 6 és 8 óraker
A IDÉNY PREMIERSLÁGERE!!!

Királykeringő

Mely filmben PAUL HÖRBIKER
utánozhatatlan, CAROLA HÖHN a
krinolinós szépségkirálynő, festői,
WILLY FORST a szerelmes fő-
hadnagy elragadó s a többi szerep-
lők kifogástalanok. Dallamos zené-
je a filmnek feledhetetlen élmény.

PARAMOUNT híradó a legújabb híreket hozza

November 30-án és december 1-én, hétfőn és

kedden este 8 óraker a téli sport-
filmek egyik legremekesebb alkotása

Engadina kalandok

Festői természetfelvételei, mesés
siproduktói, originális tartalma és
nagyszerű rendezése e filmnek valódi élmény.

December 4-, 5- és 6-án

Pénteken és szombaton este pont
8 óraker, vasárnap este 6 és 8
óraker az idény nagy slágeré!!!

A híres Mazurkát is felülmúló
mestermű. — Premier superfilm!

MARJA VALEVSKA

A maga nemében egyedülálló film,
mely könnyekig megható jeleneteivel,
életű, drámai fordulataival, elsőrendű
művészeivel a legnagyobb filmmé de-
dikálódott. Főszereplői:

MARIA ANDERGAST, ERNST
DUMKE, OLGA ČECHOVÁ,
PERER PETERSEN, H. SCHOTT

Paramount világhíradó a legújabb hí-
reket hozza. E heti tárgya: Károly ro-
mán király látogatása Prágában, Mad-
rid elleni támadások, stb. stb. —

December 3-án, csütörtökön este

DISZNÓTOROS VACSORA

a JESZENSZKY-féle vendéglőben!

Vágmelléki korai rózsza-

BURGONYA

nyári rózsaburgonya	Kč 50.— q
magnum bonum	Kč 40.— q
sárgaburgonya	Kč 38.— q
őszi rózsaburgonya	Kč 35.— q
házhoz szállítva kapható:	35.— q

ROSENBERG

cégnél. Levice, Szepessy utca 1.

ÉLŐ DUNAI HALAK KAPHATÓK

A nagyérdemű közönség tudomá-
sára adom, hogy hentes üzletemben

1 kg sertés hus 12 Kč

1 kg I-a marhahus 11 Kč

Kérem a n. é. közönség pártfogását

Tonhaiser László

Báti utca 2.

STEINER

Levice—Léva

Báti utca 4. szám alatt
(Orient Kínóval szemben)

butorai jők és megbízhatók!

Legkedvesebb ajándék

Mikulásra a RADIO!

A legmodernebb villamos hálózati és a legújabb telepes készülékeket
nagy választékban készséggel bemutatja

RADIO CENTRAL — KERN TESTVÉREK

ALAPITATOTT 1881. ● áruháza, LÉVÁN ● ALAPITATOTT 1881.

Kedvező részletfizetések már Kč 40 től kezdődőleg! Régi radio készülé-
keket előnyösen becsereélünk! Használja ki az olcsóbb villamos áram
előnyét és modernizálja otthonát radióra, villamos vasaló, gyorsforraló
főzőlap, főzőedények, porszívógép, stb. beszerzésével. ● Legrégibb szak-
üzlet!! ● Legnagyobb tapasztalat!!

MINDEN BAJNAK
FITTYET HÁNYOK!
EREDETI

DIANA
SÓSORSZEST
HASZNÁLOK!

CSAK VALÓDI DIANA
SÓSORSZEST FOGADJON EL!

KUTFURÁSOKAT

vizszegény és fertőzött kutak mélyebb
furását, egészséges és nagy vízmennyi-
ségek feltárása céljából vállal.

SZIVATTYUKAT szállít, víztelepeket épít, ház, ipar
és községek részére.

H. DRÖLL, TRNAVA.

Alapít. 1881

AZ ORIENT MOZGÓ MŰSORA

Nov. 29-én, vasár-
nap d. u. 2 és 4
óraker népelőadás

Én és a császárnő

Fősz. Lilian Harvey
KONRAD VEIDT

November 29-én este 6 és 8
óraker utoljára a nagy sikert
arató nagy történelmi film!!

Marlene Dietrich

A vörös cárnő

Dec. 2- és 3-án, hétfőn és
kedden este KÜNECKE
szenzációs filmoperettje!!!

Unokaöcsém Indiából

Hölgyválasz
Fősz.: LIEN DEYERS
Paul Heinemann, J. Tiedtke

December 4- és 6-án
HARRY PIEL
legújabb nagyfilmje!

90percig a halál

torkában

Tisztelettel tudatom a n. é. pártfogó-
immal és vevőimmel, hogy
lakásváltozás miatt

munkaelőjegyzéseket Kopay utca 3. sz.
(a Bány utca mögött) sziveskedjenek
eszközölni. Továbbra is szives támog-
atásukat várva, tisztelettel

RICHTER BÉLA

kályhás mester, Léva, Kopay utca 3.

OCCASIO

elsőrendű divatárúkbán **rendki-
vül olcsón** f. év december 1-től
31-ig. — Szives érdeklődést kér:

Blumenthal Jónás,

divatárúcég, Levice—Léván.

Kajszibarackfák, különböző speciális
alanyokon, őszibarackfák, mindenne-
mű gyümölcsfák és bokrok, 1 és 2
éves gyökeres szőlővesszők, csemege
és borfajtákban, 1 és 2 éves gyökeres
szőlőoltványok amerikai alanyokon, —
bokorrózsák, a legújabb fajtákban és
díszfák, díszbokrok, korai eperpalán-
ták, stb. — a legelőbbin kaphatók:

Winter István

gyümölcsfa-, szőlő-
és rózsaiskolájában
NOVÉ ZÁMKY.

Kívánatra fajtajegyzéket ingyen küld.

PéNZÉRT teljes ellenértéket

WEINBERGER GÉZA

Elite divatárúházában kap

*Női és férfiszövetek, selymek, pongyo-
la és pyjama flanelek, bársonyok, fe-
hérmemű anyagok, vászon és damaszt-
árú nagy választékban.*

CSAK KARÁCSONYHOZ:

Angora Noppé 130 cm széles 26 K

Angrolaine 70 cm széles 17 K

Jesma-Angora 70 cm széles 12 K

Kockás kelmék 70 cm széles 4-90 K

BAROSKA, LEVICE

Kálnai utca 3
Telefon 130

JAWA motorkerék-
párok!

**Az összes gyártmányu
kerékpárok!**

**Gramafonok és lemezek,
legújabb felvételek!**

A legújabb cik-cak.
130 PFAFF varrógé-
pen az összes varrá-
si munkák könnyen
elkészíthetők!

**Vadászfégyverek,
vadászati és
halászati
cikkek!**

**Lőpor és robbantószer
áruda!**

Karácsonyi könyvvásár Nyitrai és Tsa-nál

Földes Jolán: A halászó macska uccája	kötve 13.—
„ „ Mária jól érett	kötve 18.20
„ „ Mária jól érett	fűzve 13.—
Strachey: Viktória királynő	kötve 18.20
Fallada: Egy öreg szív utnak indul	kötve 21.60
Pánfjorov: Ég a Volga	fűzve 19.50
Pourtales: A zongora poétája (Chopin életregénye)	fűzve 22.80
Dumas: A három testőr I-II.	fűzve 30.—
„ Husz év mulva I-IV.	fűzve 30.—
Trocsányi: Magyar régiségek és furcsaságok	fűzve 4.—
Mereskovský: Julianus Apostata	fűzve 9.—